

ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою Кабінету Міністрів України

від _____ 2026 р. № _____

ПОРЯДОК

експериментального проекту щодо транспортування органів з метою їх трансплантації, а також донорської крові та компонентів крові, медичних виробів і лікарських засобів, необхідних для трансплантації, із застосуванням безпілотних повітряних суден в умовах воєнного стану

1. Цей Порядок визначає механізм реалізації експериментального проекту щодо транспортування органів з метою їх трансплантації, а також донорської крові та компонентів крові, медичних виробів і лікарських засобів, необхідних для трансплантації, із застосуванням безпілотних повітряних суден (далі – БПС) в умовах воєнного стану (далі – експериментальний проект).

2. У цьому Порядку терміни вживаються в такому значенні:

1) група швидкого реагування – бригада вилучення анатомічних матеріалів людини або представники експлуатанта безпілотної авіаційної системи, які слідують вздовж маршруту руху БПС, що використовується для перевезення органу, та в разі приземлення БПС поза межами пункту призначення забезпечують доставку органу, що перевозився з використанням БПС, до пункту призначення наземним транспортом;

2) експлуатант безпілотної авіаційної системи – заклад охорони здоров'я, що надає медичну допомогу із застосуванням трансплантації та/або здійснює діяльність, пов'язану з трансплантацією, який на праві власності володіє та є відповідальним за управління підтриманням льотної придатності, включаючи технічне обслуговування, експлуатацію безпілотної авіаційної системи, вибір (підбір) дистанційних пілотів тощо;

3) ідентифікаційний номер БПС – унікальний номер, який складається з ідентифікаційного номеру експлуатанта безпілотної авіаційної системи «UA.UAS-XXX» та порядкового номеру БПС «.XXX» (UA.UAS-XXX.XXX);

4) ідентифікаційний номер експлуатанта безпілотної авіаційної системи – унікальний номер «UA.UAS-XXX», який дає можливість ідентифікувати експлуатанта безпілотної авіаційної системи під час експлуатації;

5) підтримання льотної придатності – всі процеси, які забезпечують у будь-який час експлуатації відповідність БПС чинним вимогам з льотної придатності, встановленим розробником/виробником безпілотної авіаційної системи, та знаходження БПС в придатному для безпечної експлуатації стані.

Інші терміни у цьому Порядку вживаються у значенні, наведеному в Повітряному кодексі України, Положенні про використання повітряного простору України, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 6 грудня 2017 р. № 954 (Офіційний вісник України, 2017 р., № 101, ст. 3118).

3. Транспортування органів з метою їх трансплантації, а також донорської крові та компонентів крові, медичних виробів і лікарських засобів, необхідних для трансплантації, із застосуванням БПС в умовах воєнного стану здійснюється виключно між закладами охорони здоров'я, що надають медичну допомогу із застосуванням трансплантації та/або здійснюють діяльність, пов'язану з трансплантацією, з дотриманням вимог Порядку перевезення анатомічних матеріалів людини в межах України, ввезення таких матеріалів на митну територію України та вивезення їх за межі митної території України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 720 (Офіційний вісник України, 2020 р., № 68, ст. 2191), Умов зберігання вилучених анатомічних матеріалів людини, їх підготовки до перевезення та умов перевезення вилучених анатомічних матеріалів людини, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я від 11 червня 2021 р. № 1184 (далі – Умови зберігання), інших нормативно-правових актів, якими визначено умови перевезення органів, донорської крові та компонентів крові, медичних виробів і лікарських засобів у межах України, з урахуванням особливостей, визначених цим Порядком.

Вилучення органів, які транспортуються під час реалізації експериментального проекту, здійснюється відповідно до вимог законодавства про трансплантацію.

4. Польоти БПС у межах експериментального проекту здійснюються з урахуванням державних пріоритетів у використанні повітряного простору України, визначених статтею 24 Повітряного кодексу України, та особливостей організації використання повітряного простору, зокрема під час дії правового режиму воєнного стану, визначених відповідно до вимог Положення про використання повітряного простору України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 грудня 2017 р. № 954 (Офіційний вісник України, 2017 р., № 101, ст. 3118), та інших нормативних документів у сфері використання повітряного простору (далі – ВПП).

Польоти БПС виконуються з обов'язковим використанням режиму ідентифікації БПС органами військового управління та органами об'єднаної цивільно-військової системи організації повітряного руху (далі – органи ОЦВС).

Польоти БПС не виконуються у заборонених зонах, крім м. Києва та обласних центрів у межах погодженого маршрутів польотів, над об'єктами критичної інфраструктури та іншими об'єктами, щодо яких здійснюється першочергове прикриття.

БПС, що здійснює транспортування органів з метою їх трансплантації, а також донорської крові та компонентів крові, медичних виробів і лікарських засобів, необхідних для трансплантації, присвоюється спеціальний позивний – «MEDIC-AIR».

Під час дії правового режиму воєнного стану польоти БПС здійснюються на підставі заявки на ВПП, поданої відповідно до Положення про використання повітряного простору України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 грудня 2017 р. № 954 (Офіційний вісник України, 2017 р., № 101, ст. 3118), та за наявності дозволу Генерального штабу Збройних Сил України на проведення зазначених польотів.

Рішення про застосування БПС для транспортування органу з метою його трансплантації, а також донорської крові та компонентів крові, медичних виробів і лікарських засобів, необхідних для трансплантації, приймається закладом охорони здоров'я, що надає медичну допомогу із застосуванням трансплантації та/або здійснює діяльність, пов'язану з трансплантацією, з урахуванням медичних показань і можливості транспортування органу із застосуванням БПС та повідомленням про це спеціалізованої державної установи «Український центр трансплант-координації» перед поданням заявки на ВПП.

На підставі такого рішення заклад охорони здоров'я, що надає медичну допомогу із застосуванням трансплантації та/або здійснює діяльність, пов'язану з трансплантацією, подає заявку на ВПП до визначених Генеральним штабом Збройних Сил України органів військового управління та органів ОЦВС не пізніше ніж за 1 годину до запланованого польоту БПС.

На підставі заявки на ВПП органи військового управління та органи ОЦВС у встановленому законодавством порядку узгоджують маршрут та профіль польоту БПС, умови ВПП та здійснюють контроль за дотриманням порядку ВПП під час польоту БПС.

Дозвіл та умови ВПП на політ БПС отримуються дистанційним пілотом в органах ОЦВС не пізніше ніж за 30 хв. до вильоту БПС.

Дистанційний пілот БПС здійснює дотримання визначених умов ВПП під час польоту БПС та забезпечує своєчасне інформування органів військового управління та органів ОЦВС про політ БПС (зліт, затримку, посадку, або про будь які зміни).

Дистанційний пілот БПС підтримує постійний зв'язок з відповідними органами військового управління та органами ОЦВС під час планування та провадження діяльності з ВПП, пов'язаної з польотами БПС.

5. Для забезпечення цілісності органу, збереження належної якості та цілісності донорської крові та компонентів крові, медичних виробів і лікарських засобів БПС, які застосовуються для реалізації експериментального проекту, повинні відповідати таким вимогам:

1) вимоги до БПС:

можливість використання БПС з вертикальним зльотом та посадкою (VTOL), що не потребують злітної смуги для роботи з обмежених майданчиків закладів охорони здоров'я;

наявність захищеного від підміни (anti-spoofing) GNSS-приймача та резервної інерціальної системи навігації для автономного польоту в разі втрати зв'язку;

2) наявність медичного модуля (контейнера для органу), що відповідає вимогам законодавства щодо перевезення органів, донорської крові та компонентів крові, медичних виробів і лікарських засобів у межах України;

3) вимоги щодо безпеки та зв'язку:

забезпечення дубльованих каналів зв'язку (супутниковий + 4G/5G);

можливість обладнання БПС модулем ідентифікації органами військового управління;

4) вимоги щодо радіусу дії – забезпечення гарантованого зв'язку та запасу енергії на відстань не менше 50 км (з урахуванням 20% резерву на випадок зміни маршруту через бойову обстановку).

Перевірку відповідності БПС вимогам, визначеним цим пунктом, здійснює відповідний експлуатант безпілотної авіаційної системи.

6. У рамках реалізації експериментального проекту застосовується такий протокол дій при оголошенні повітряної тривоги:

1) якщо БПС перебуває в повітрі під час оголошення тривоги, він зобов'язаний продовжити рух за визначеним маршрутом і профілем польоту до пункту призначення або здійснити екстрену посадку у визначеній «резервній точці», за вказівкою органу військового управління;

2) у разі екстреної посадки подальший політ БПС виконується після повторного отримання дозволу та умов ВПП;

3) у разі неможливості здійснення подальшого польоту БПС внаслідок тривалого режиму повітряної тривоги група швидкого реагування забезпечує доставку органу, що перевозився з використанням БПС, до пункту призначення наземним транспортом відповідно до Вимог до якості та безпечності анатомічних матеріалів людини, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я від 6 серпня 2024 року № 1388, та Умов зберігання.

Режим повітряної тривоги вважається тривалим, якщо його тривалість перевищує 20 відсотків кількості часу, розрахованого для польоту БПС до пункту призначення за погодженим маршрутом.

7. Вимоги до дистанційних пілотів БПС визначаються професійним стандартом, затвердженим відповідно до законодавства України.

Дистанційні пілоти БПС, які беруть участь у реалізації експериментального проекту, повинні відповідати таким вимогам:

пройти підготовку у сертифікованій навчальній організації за програмою, затвердженою Головним управлінням державної авіації України та погодженою Державіаслужбою;

мати досвід керування БПС відповідного класу не менше 100 годин, з яких не менше 50 годин у нічний час.

Перевірку відповідності дистанційних пілотів БПС вимогам, визначеним цим пунктом, здійснює експлуатант безпілотної авіаційної системи.

8. Планування польоту БПС, практичне виконання польоту, організація взаємодії з службами та черговими командами, а також дії під час нештатних ситуацій виконуються з урахуванням керівництва з льотної експлуатації виробів та технічної документації виробника.

У разі приземлення БПС поза межами пункту призначення внаслідок втрати зв'язку (C2 Link Loss) під час польоту до місця приземлення БПС, визначеного за допомогою сигналу, що надсилається встановленим на БПС автономним трекером, невідкладно прибуває група швидкого реагування.

Група швидкого реагування забезпечує доставку органу, що перевозився з використанням БПС, до пункту призначення наземним транспортом з дотриманням вимог щодо перевезення органів, донорської крові та компонентів крові, медичних виробів і лікарських засобів у межах України.

Орган повинен бути доставлений групою швидкого реагування до пункту призначення згідно з вимогами Умов зберігання.

9. Ідентифікація експлуатанта безпілотної авіаційної системи та БПС, які використовуються експлуатантом безпілотної авіаційної системи для реалізації експериментального проекту, здійснюється без застосування вимог законодавства щодо сертифікації повітряних суден та інших літальних апаратів.

Державіаслужба присвоює ідентифікаційний номер експлуатанту безпілотної авіаційної системи на підставі його письмового запиту.

Ідентифікація БПС, які використовуються експлуатантом безпілотної авіаційної системи для реалізації експериментального проекту, здійснюється на підставі ідентифікаційних номерів, визначених Державіаслужбою на підставі письмового запиту відповідного експлуатанта безпілотної авіаційної системи.

10. Відповідальним за підтримання льотної придатності БПС є експлуатант безпілотних авіаційних систем.
